

Sistema d'Informació Schengen II - Guia sobre l'exercici del dret d'accés

Resum

Les persones les dades personals de les quals hagin estat recollides, emmagatzemades o tractades d'una altra manera en el Sistema d'Informació Schengen de segona generació (d'ara endavant, "SIS II") tenen dret d'accés, rectificació de dades inexactes i supressió de les dades emmagatzemades il·legalment¹. Aquesta Guia descriu les modalitats de l'exercici d'aquests drets.

I. Introducció al Sistema d'Informació Schengen de segona generació (SIS II)

El SIS II és un sistema informàtic a gran escala, creat com a mesura compensatòria per l'eliminació dels controls fronterers interns, que té com a objectiu garantir un alt nivell de seguretat en l'àmbit de la llibertat, la seguretat i la justícia de la Unió Europea, inclòs el manteniment de la seguretat pública i l'ordre públic i la protecció de la seguretat en el territori dels Estats membres. El SIS II s'implementa en tots els Estats membres de la UE, amb l'excepció de Xipre, Croàcia i Irlanda² i en quatre estats associats: Islàndia, Liechtenstein, Noruega i Suïssa.

El Sis II és un sistema d'informació que permet a les autoritats policials, judicials i administratives realitzar tasques específiques mitjançant l'intercanvi de dades rellevants. Les agències europees EUROPOL i EUROJUST també tenen privilegis d'accés limitat a aquest sistema.

Categories d'informació objecte de tractament

El SIS II centralitza dues grans categories d'informació en forma d'alertes relatives, en primer lloc, a *persones* amb ordres de detenció, persones desaparegudes obligades a assistir en procediments judicials, a efectes de controls discrets o específics, o nacionals de tercers països als quals se'ls ha denegat l'entrada o l'estada en un país Schengen i, en segon lloc, *objectes* com vehicles, documents de viatge i targetes de crèdit, per confiscar o utilitzar-los com a prova en procediments penals, o a efectes de controls discrets o específics.

Base jurídica

En funció del tipus d'alerta, el SIS II es regeix bé pel Reglament (CE) 1987/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de desembre de 2006, sobre l'establiment, funcionament i ús del Sistema d'Informació Schengen de segona generació (Reglament SIS II), pel que fa als procediments d'alerta previstos en el Títol IV del Tractat constitutiu de la Comunitat Europea (antic primer pilar), o bé per la Decisió 2007/533/JAI del Consell, de 12 de juny de 2007, relativa a l'establiment, funcionament i ús del Sistema d'Informació de

Aquests drets estan protegits per l'article 41 del Reglament (CE) 1987/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de desembre de 2006, sobre l'establiment, el funcionament i l'ús del Sistema d'Informació Schengen de segona generació (SIS II) i l'article 58 de la Decisió 2007/533/JAI del Consell, de 12 de juny de 2007, sobre l'establiment, funcionament i ús del Sistema d'Informació Schengen de segona generació (SIS II).

² Informació actualitzada a juliol de 2015. Tot i que participen en el SIS, Bulgària i Romania continuen mantenint les seves fronteres internes. El Regne Unit té accés al SIS, excepte en el cas de descripcions per a finalitats de no admissió a l'espai Schengen.

Schengen de segona generació ('Decisió SIS II'), pel que fa als procediments previstos en el Títol VI del Tractat de la Unió Europea (antic tercer pilar).

Categories de dades personals tractades

Quan l'alerta es refereixi a una persona, la informació sempre inclourà el seu nom, cognoms i, si escau, àlies, el seu gènere, una referència a la decisió que motiva la descripció i les accions a prendre. L'alerta també pot incloure altra informació disponible, com ara característiques físiques particulars, objectives i inalterables, el lloc i la data de naixement, fotografies, empremtes dactilars, nacionalitat, si la persona afectada està armada, violenta o s'ha donat a la fuga, els motius de la descripció, l'autoritat que la va introduir, les connexions amb altres alertes introduïdes en el SIS II, segons el que preveu l'article 37 del Reglament SIS II i l'article 52 de la Decisió del SIS II.

Arquitectura del sistema:

El SIS II consisteix en (1) un sistema central ('SiS II Central'), (2) un sistema nacional (N.SIS II) a cada Estat membre, que es comunicarà amb el SIS II central, i (3) un infraestructura de comunicació entre el sistema central i el sistema nacional, que proporciona un xarxa virtual xifrada dedicada a les dades del SIS II i l'intercanvi de dades entre les autoritats responsables de subministrar tota la informació complementària (oficines nacionals SIRENES)³.

II. Drets de les persones les dades de les quals es tracten en el SIS II

Sota els principis de protecció de dades, totes les persones les dades de les quals es tracten en el SIS II gaudeixen dels drets específics atorgats pel Reglament SIS II i la Decisió SIS II⁴ drets que s'examinen a continuació. Qualsevol persona que vulgui exercir algun d'aquests drets podrà sol·licitar-ho a les autoritats competents de l'Estat de la seva elecció on opera SIS II. Aquesta opció és possible perquè totes les bases de dades nacionals (N.SIS II) són idèntiques a la base de dades del Sistema Central⁵. Per tant, aquests drets es poden exercir en qualsevol país on opera el SIS II, independentment del país que hagi entrat en alerta.

Quan una persona exerceixi el seu dret d'accés, rectificació de les dades inexactes i supressió de les dades emmagatzemades il·legalment, les autoritats competents estan obligades a respondre en terminis molt estrictes. Per tant, aquesta persona ha de ser informada el més aviat possible, i en tot cas no més tard de 60 dies des de la data en què va sol·licitar l'accés, o fins i tot abans, quan la legislació nacional així ho preveu. També ha d'estar informada sobre el seguiment atès l'exercici del seu dret a

³ L'entrada, modificació, supressió i cerca de dades en el SIS II es realitza a través dels diferents sistemes nacionals. El sistema central, que realitza funcions de supervisió tècnica i administrativa, es troba a Estrasburg, França. Presta els serveis relacionats amb l'entrada i tractament de dades en el SIS II. El sistema central de suport de seguretat, capaç de garantir totes les funcionalitats del sistema central principal en cas de fallada, es troba a les proximitats de Salzburg (Àustria). Cada Estat membre és responsable d'instal·lar, operar i mantenir el seu propi sistema nacional i de connectar-lo al sistema central. Designa l'autoritat nacional SIS II (oficina N.SIS II) que assumeix la responsabilitat central de l'execució del projecte SIS II a nivell nacional. Aquesta autoritat és responsable del bon funcionament i seguretat del seu sistema nacional.

Vegeu, en particular, l'article 41 del Reglament SIS II i l'article 58 de la Decisió del SIS II.

Vegeu l'article 4, apartat 1 lletra b) del Reglament SIS II i de la Decisió.

Vegeu l'article 41, apartat 6, del Reglament SIS II i l'article 58, apartat 6, de la Decisió SIS II.

rectificació o supressió el més aviat possible, però no més tard de tres mesos des de la data en què va sol·licitar aquesta rectificació o supressió, encara que la legislació nacional pot imposar terminis més curts.⁷

Dret d'accés

El dret d'accés és la possibilitat per a qualsevol persona que ho sol·liciti de conèixer la informació relativa a les seves dades emmagatzemades en un fitxer de dades, d'acord amb el que estableix la legislació nacional. Aquest és un principi fonamental de protecció de dades, que permet a les persones a les quals es refereix la informació exercir un control sobre les seves dades personals emmagatzemades per tercers. Aquest dret està expressament previst en l'article 41 del Reglament SIS II i l'article 58 de la Decisió del SIS II.

El dret d'accés s'exercirà d'acord amb el dret de l'Estat membre al qual es fa la sol·licitud. Els procediments difereixen d'un país a un altre, igual que les normes sobre la comunicació de dades als sol·licitants. Quan un Estat membre rebí una sol·licitud d'accés a una descripció que no hagi introduït per sí mateix, aquest Estat donarà al país que la va introduir l'oportunitat d'expressar la seva posició sobre la possibilitat de revelar les dades al sol·licitant⁸. La informació no s'ha de comunicar a l'interessat quan sigui indispensable per a l'execució de les tasques legals relacionades amb la descripció, ni per protegir els drets i llibertats d'altres persones.

Actualment hi ha dos tipus de sistemes que regulen el dret d'accés a les dades tractades per les autoritats policials i que, per tant, són aplicables a les dades del SIS. Mentre que en alguns Estats membres el dret d'accés és directe, en altres és indirecte.

En el cas d'accés **directe**, l'afectat es dirigeix directament a les autoritats que tracten les dades (policia, *Gendarmeria*, duanes, etc.). Si la legislació nacional ho autoritza, el sol·licitant pot rebre informació que li afecti personalment.

En el cas d'accés **indirecte**, la persona presenta la seva sol·licitud d'accés a l'autoritat nacional de protecció de dades de l'Estat al qual es dirigeix la sol·licitud. L'autoritat de protecció de dades realitza les comprovacions necessàries per tramitar la sol·licitud i respon al sol·licitant.

Dret de rectificació o supressió de les dades

El dret d'accés es complementa amb el dret a obtenir la rectificació de les dades personals que continguin errors de fet o siguin incompletes, i pel dret a sol·licitar la seva supressió quan hagin estat emmagatzemades il·lícitament (article 41, apartat 5 del Reglament SIS II i article 58, apartat 5, de la Decisió SIS II).

En virtut del marc legal de Schengen, només l'Estat membre que introdueix una descripció en el SIS II podrà modificar-la o eliminar-la (vegeu l'article 34, apartat 2, del Reglament SIS II i l'article 49, apartat 2, de la Decisió SIS II). Si la sol·licitud es presenta en un Estat membre que no ha introduït la descripció, les autoritats competents dels Estats membres interessats cooperaran per resoldre el cas mitjançant l'intercanvi d'informació i la realització de les comprovacions necessàries. El sol·licitant indicarà els motius pels quals

Vegeu l'article 41, apartat 7, del Reglament SIS II i l'article 58, apartat 7, de la Decisió SIS II.

Vegeu l'article 41, apartat 3, del Reglament SIS II i l'article 58, apartat 3, de la Decisió SIS II.

sol·licita la rectificació o supressió de les dades, i recollir tota la informació rellevant en suport de la seva sol·licitud.

Recursos: dret a reclamar davant l'autoritat de protecció de dades o a emprendre accions legals

Els articles 43 del Reglament SIS II i l'article 59 de la Decisió SIS II preveuen recursos a disposició de les persones la sol·licitud de les quals no s'hagi atès. Qualsevol persona pot prendre mesures davant el tribunal o l'autoritat competent en virtut del dret nacional de qualsevol Estat membre per accedir, rectificar, suprimir o obtenir informació, o per obtenir una indemnització en relació amb la descripció relativa a ella.

En el cas d'una queixa que impliqui un aspecte transfronterer, les autoritats nacionals de protecció de dades cooperaran entre sí per garantir els drets dels interessats.